

extra · extra

QUE ÉS AMICS DE CERDANYA?

En el moment de pensar de quina manera podria treure's una publicació al carrer —concretament RUFACA— existien diverses possibilitats: des de la formació d'una empresa periodística, la qual requeria un capital inicial i algú amb el títol de periodista, a la publicació d'un suplement d'una revista prèviament constituïda, el que podia provocar una certa dependència; passant per la solució que, finalment, es va obtar per RUFACA: la creació d'una associació que preveïs en els seus estatuts la possibilitat d'edició de publicacions.

Fou així com nasqué AMICS DE CERDANYA. Però ja quan s'estudiaven els estatuts es veigué que una Associació d'aquesta mena oferia més possibilitats que l'inicialment proposada. Hi cabien l'organització d'una sèrie de tasques de divisa índole, que podien anar cobrint espais culturals, espais recreatius, etc.

I amb aquesta perspectiva es tirà endavant AMICS DE CERDANYA. Un any costà obtindre el tràmit burocràtic de la seva lega-

lització i quan aquesta arribà es formaren tres seccions: la Rufaca, AMICS DE LA NATURA i el GRUP DE TEATRE.

En altres apartats ja es fa menció de com han funcionat aquests grups per separat, per que una de les característiques del funcionament d'AMICS DE CERDANYA és l'autonomisme de cadascuna de les seves seccions. Autonomia de funcionament (cada secció s'organitza com millor creu), autonomia econòmica (els ingressos corresponents a les quotes dels socis es divideixen per igual entre les seccions) i amb la particularitat de que la Junta de l'Associació ha de tenir un representant de cada secció, i no al revés, és a dir, que la Junta no pot intervenir en les qüestions internes de cada secció.

A nivell global, però, ha funcionat AMICS DE CERDANYA? L'única resposta que hi cap és un rotund NO. Ni amb l'antiga Junta, ni amb l'actual. I la culpabilitat ens l'hem de repartir entre tots: entre els membres de la Junta i els que no ho són. Els primers, per

no haver tingut la suficient imaginació o les suficients ganes per promoure noves activitats. Els segons, per que s'han limitat a pagar les qüotes i despreocupar-se de l'Associació.

I quantes coses podríem haver fet tots plegats! Que si montar un grup d'afeccionats a la fotografia, qué si mirar de coordinar-se amb altres entitats (Casino, Cine-Club, Polideportiu...) i mirar de fer coses conjuntament, qué si organitzar xerrades sobre qüestions de la comarca, organitzar exposicions de tota mena, excursions, etc., etc. El que cal, doncs és que tots i cadascú de nosaltres ens hi posem a treballar i deixem de banda aquelles postures escapistes i còmodes de que ja ho faran ells!

En aquest sentit i com a demostració de que no hi ha per què pensar que tot és acabat cal remarcar el neixement, la formació d'una nova secció: la dels amants de la MUSICA, que intentaran cobrir aquest aspecte de la vida cívica de la comarca.

COMO FUNCIONA RUFACA

RUFACA tiene un año. Los duros combates y problemas tanto en el interior como en el exterior no llegaron a derrumbar los ánimos y la apasionante tarea de realizar una revista para la comarca, con el fin de hacer algo frente a un ambiente cuya nota habitual es la apatía, el no hacer nada para desarrollar los contactos socio-culturales.

RUFACA tiene un año. El equipo de aficionados benévolos que se ocupan de ella intenta superar cada vez más las imperfecciones que lógicamente existen en tal empresa (ya pondremos fechas a los recibos).

RUFACA salió al público en diciembre pasado, diseñada por un equipo entusiasta formado por 22 personas entre las cuales muchas pertenecían a la Junta de Amics de Cerdanya. Realizaron importantes esfuerzos que permitieron que se borrase una laguna en Cerdanya. Cerdanya tenía ya su revista con un futuro prometedor.

Sin embargo, después de cinco números, el equipo de redacción tuvo que ser reducido por mar-

charse varias personas por razones, que a veces, cuando lo pienso, fueron totalmente absurdas... En fin, el equipo cambió algo pero RUFACA siguió su marcha mensual e incluso, al estudiar estadísticamente la revista, mejoró con el tiempo. En junio, con el número 6, cambiamos de imprenta: la presentación se perfeccionó, las revistas llegaban más a tiempo y la gran ventaja era que una semana antes de salir a la venta, todavía se podían mandar artículos de actualidad de última hora.

Con el número 8, creímos interesante incluir artículos en francés procedentes de la Cerdanya francesa. Aunque es difícil lograr una gran participación de aquella parte, de momento destinamos una página o dos en cada número.

Así llegamos al número 12, con un notable incremento de páginas, presentando algo del balance que debíamos hacer frente a nuestros socios y lectores que van aumentando cada vez más. A partir del número 7 (Atemptat al Segre) —que se agotó en poco tiempo—, los siguientes números se vendieron en un

92 por ciento y a partir del número 12, aumentamos la tirada para satisfacer a una clientela cada vez más repartida por la Cerdanya.

Así pues, los artículos llegan de distintos colaboradores al local del Passeig 10 d'Abrial, y cada miércoles, a las nueve y media, se estudia el contenido sin pretender hacer ningún tipo de censura (los colaboradores saben que un artículo no firmado tendrá poca suerte de ser publicado). El 15 del mes se manda a la imprenta la revista montada u ordenada, menos las páginas 3, 4, 25 y 26 (en los anteriores números) que se mandan el 21 para apuntar las últimas noticias del mes. Gracias a este procedimiento, se ha podido montar la página "Flash" y "Última hora" que la gente suele leer quizás con más entusiasmo que artículos más extensos de actualidad.

Una semana después, la imprenta devuelve al local la revista publicada a 700 ejemplares (hasta el anterior número). El equipo de redacción y algunos colaboradores se reúnen entonces en sesión extraordinaria para organizar la re-

participación de la revista. Primero se mandan a los socios los ejemplares por correos, se divide lo demás por lugares de mayor hasta menor distribución (actualmente se puede encontrar la revista en 13 puestos de Cerdanya española y francesa). Se guardan también 5 números para los archivos de la revista, y se analiza lo positivo y negativo del nuevo número.

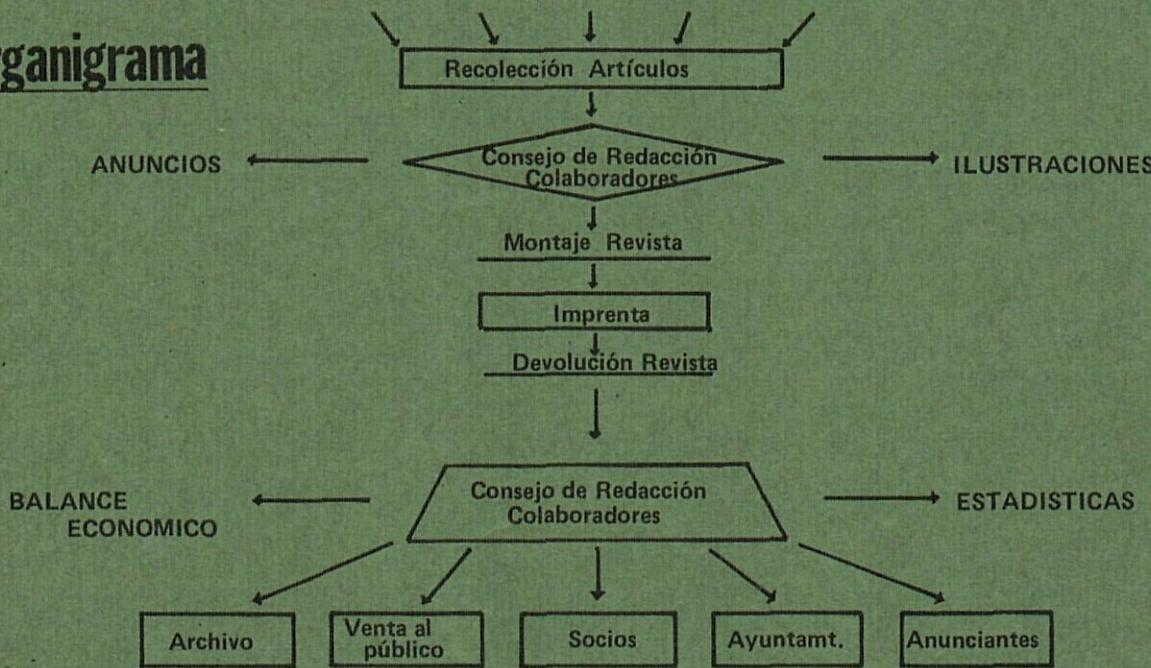
Aparte de la redacción y el montaje de la revista, otros servi-

cios funcionan para la buena marcha de ésta: servicio económico que va directamente ligado a la sección económica de Amics de Cerdanya, servicio de promoción de anuncios de establecimientos comerciales, servicio estadístico gráfico de la marcha de la revista, servicio exterior, ligado a Amics de Cerdanya para cobrar los recibos, servicio de promoción y rentabilidad según los temas tratados en la revista, y un montón de pequeños

servicios, siempre benévolos, que ayudan a la buena marcha de RUFACA y que han hecho que se haya podido llegar a este número 12. Así, poco a poco, intentando superarse y tener como UNICA meta que sea la revista de TODOS, RUFACA debe tener un gran porvenir al servicio de CERDANYA.

Jean Paul Poirier

Organigramma

AMICS DE LA NATURA UN ANY DESPRÉS

Quan fa prop d'un any neixia
AMICS DE LA CERDANYA, surgí
el nucli d'AMICS DE LA NATU-
RA, de vida més aviat esmorteïda i
que des de fa força mesos ningú no
n'ha sentit parlar, i el més trist,
ningú n'ha demanat el per què.

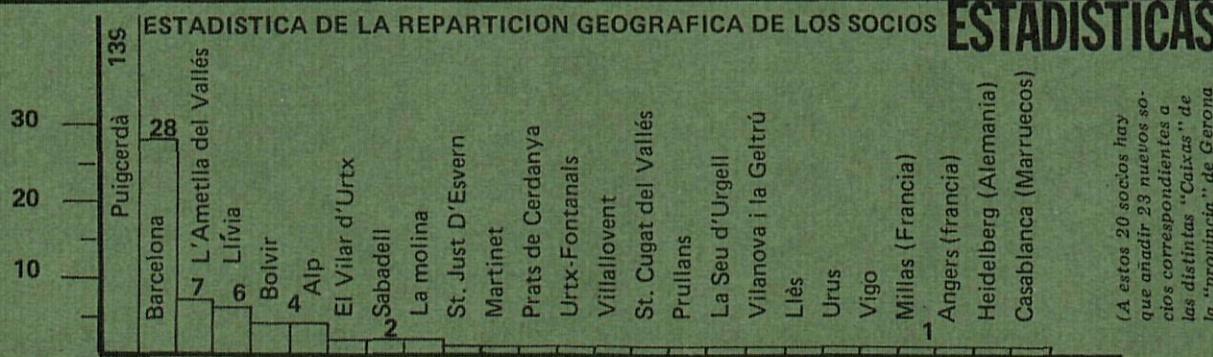
Ara amb el calendari sencer en blanc voldriem posar-nos de nou en activitat.

Més que fer un resum de l'any voldriem mirar endavant: hi ha massa temes pends: xerrades, cursets, conferències, exposicions...,

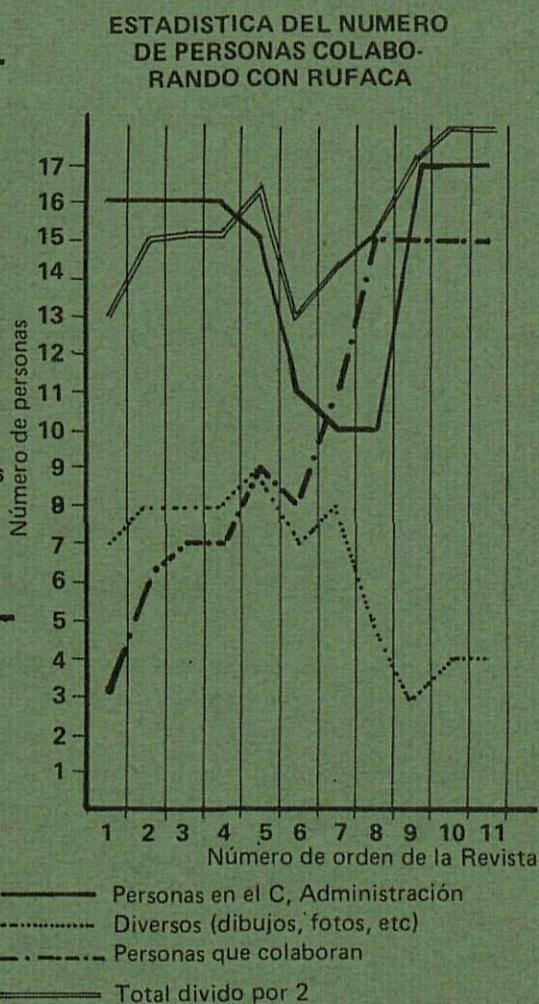
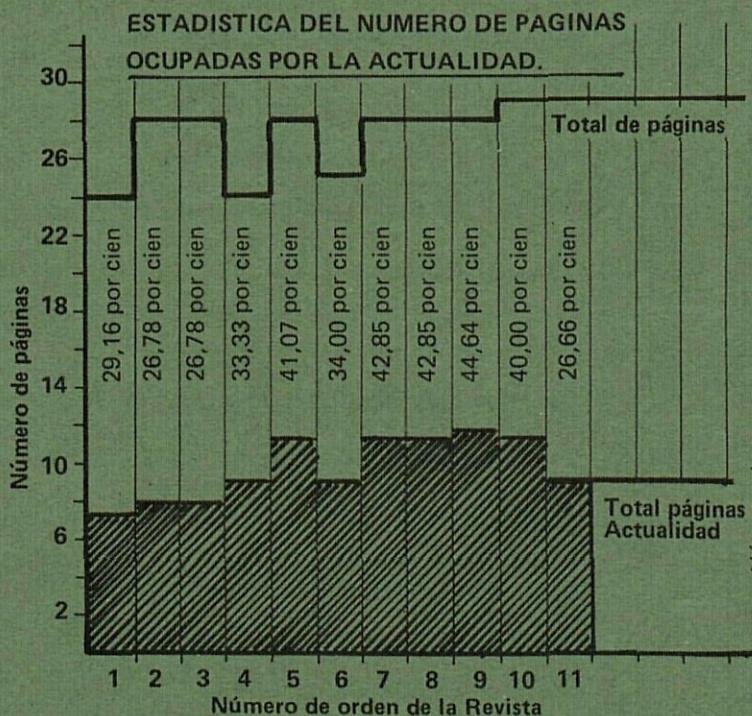
propostes d'àmbit comarcal: parcs i zones a protegir, o d'àmbit ciutadà: zones ajardinades, places...

Per tot això posarem el despetidor a mitjans gener. Aquesta vegada no ens podem adormir.

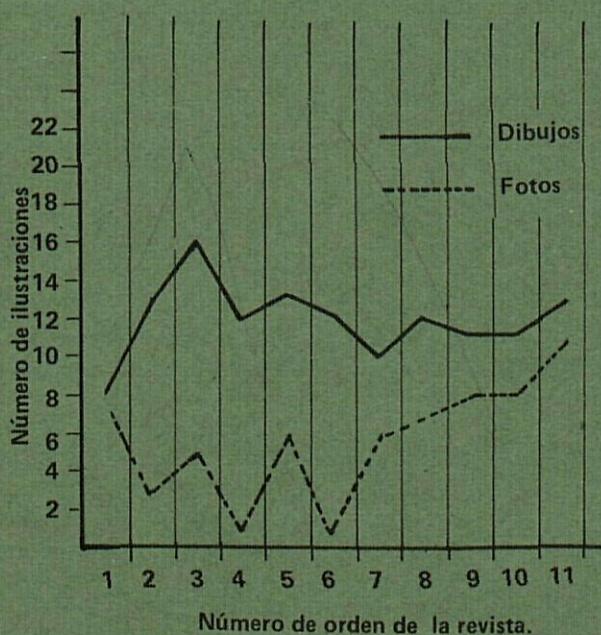
A. de la N

extra · extra

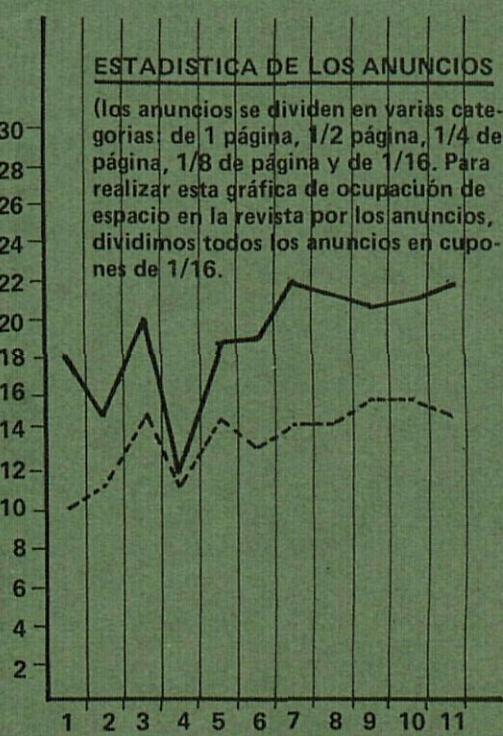

ESTADISTICA DEL NUMERO DE ILUSTRACIONES

ESTADISTICA DE LOS ANUNCIOS

(los anuncios se dividen en varias categorías: de 1 página, 1/2 página, 1/4 de página, 1/8 de página y de 1/16. Para realizar esta gráfica de ocupación de espacio en la revista por los anuncios, dividimos todos los anuncios en cupones de 1/16.

— Valor numérico del espacio ocupado en la revista en cupones de 1/16

- - - Número de anuncios (dividio por 2)

FLASH

GAVINETADA

Juliol, dia 26. A les dos de la matinada dues persones varen començar una baralla a l'interior d'un snak, varen ser separats per alguns clients de l'establiment, però al sortir al carrer la baralla continuà i un d'ells, concretament Miguel Ramos Delicado, va treure un ganivet clavant-li en el ventre a Antonio Moscoso Orduño. Tot seguit l'atacant es dirigí a les autoritats per explicar el fet. Mentre l'agredit era traslladat al hospital pel seu propi peu, acompanyat per Juan José Muñoz Fuentes. Va ser intervingut durant tota la nit deixant d'existir a les primeres hores del matí.

Miguel Ramos feia quinze anys que estava a Puigcerà, mentre que la víctima, Antonio Moscoso, tan sols feia un mes.

Es va cremar a cal Teixidor,
que, segons dites, anava de mal en pitjor,
es va cremar la farinera,
que en ves d'endavant anava endarrera,
ara s'ha cremat l'hotel del Lago,
que desde fa tres anys no servia ni per fer un trago,
ara segons veig, ni amb els focs hi ha confiança,
en quin local l'hi tocarà cremar ara?
ca - si - no - ho - sé

MERANGES

En un edifici abandonat, situat en el Molí de Meranges, es trovaren restes humanes i l'esquelet d'un gos lligat a la porta. La Guàrdia Civil ha pogut comprovar que les despulles pertanyen a Miquel Cros Orra, pastor i propietari de la casa.

Sembla ser que morí al llit, doncs hi havia roba en una cadira situada a la vora. Les animàlies escamparen els seus ossos per l'estanca, així com els del gos.

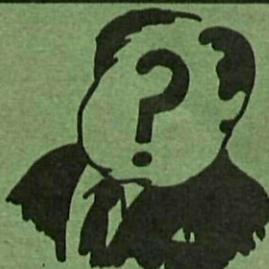
NOU GOVERNADOR

Els diaris han portat el recent nombrament del nou Governador Civil de la Província de Girona, Josep Donadeu Cadafalch el qual substitueix en el càrrec a Josep M. Mesa Parra. Recollim el fet, doncs, per ara, una part de Cerdanya s'hi veu afectada.

EL BARÇA A LA CERDANYA

Es confirma la notícia que el Barça passarà el mes d'agost a Cerdanya, tal i com deiem en el número anterior de Rufaca. El propi entrenador, Muller, recalçava que en les instal.lacions del Club de Golf de Puigcerdà s'arribarà a perfilat la plantilla del equip, al mateix temps que els seus components accentuaran l'apropament humà.

QUI ÉS EL SR. PERE?

Amb aquest número dotze de RUFACA el Sr. Pere compleix un any. Un any en el que no ha parat de xerrar, des d'aquell primer número en el que es feia la seva presentació en societat com "un home de mitjana edat, de mitjana estatura, tirant a petit, mitjanament cap pelat, ni pobre ni ric" (Rufaca, número 2), fins a l'últim que encara

haig d'escriure en el moment de redactar aquest text. I en un any el Sr. Pere ha canviat. Abans era més alegre, ara l'alegria se li ha tornat agrietat. Aquest fet no és més que el resultat dels freqüents problemes pels que ha tingut que passar el Sr. Pere. Res més que el que li passa a qualsevol per xerrar massa: de vegades ha estat ben

Tornant de vacances, l'Enric Orri i la seva esposa, deixaren el cotxe aparcat un moment per anar a saludar a la família. Aquest moment fou aprofitat, no se sap per qui, per sustreure de la guantera 17.000 francs i la documentació del cotxe (15.10.78).

El passat 29 de setembre moria, víctima de un atemptat reivindicat per ETA, a Sant Sebastià, el Guàrdia Civil José Zafra Regil, de 30 anys d'edat, i natural de Puigcerdà.

RUMOR A PUIGCERDÀ

Es diu que l'Ajuntament de Puigcerdà ha atorgat un crèdit de 15 milions al Polideportiu per la realització de les obres de la pista de gel.

Qui ens ho pot aclarir?

Al sortir RUFACA al carrer farà pocs dies que haurà començat un nou curset de català. En guany es divideix en tres nivells: pels que comencen aquest any, pels que ja ho varen fer el passat, i pels castellano-parlants.

La matrícula es totalmente gratuita, y las clases se imparten en el Instituto de 9 a 10 de la tarde los días domingo y miércoles (primer nivel), martes y jueves (segundo nivel) y miércoles y viernes (tercer nivel).

El dia 7 d'octubre va ésser robat el turisme pertanyent a Frances Rabetllat, Seat 131, matrícula GE - 1294 - E en la Porta Bermella (Camí d'Age). Els lladres, d'edat compresa entre 18 i 23 anys, aturaren el conductor a punta de pistola i fent-se passar per policies.

En aquell mateix lloc es recuperà un vehicle robat a França feia pocs dies, el que fa suposar que els lladres fossin francesos i que després de la seva acció tornessin a creuar la frontera.

MÉS SOBRE EL TÚNEL

En el seu recent viatge al Bergadà, el president de la Generalitat, Josep Tarradellas, va prometre un ajut econòmic del projecte del túnel del Cadí.

La aportació monetària, del ordre dels 500 milions, es portaria a cap mitjançant l'adquisició d'obligacions les quals seran emitides a finals d'any.

Per altra banda, i en relació al túnel del Cadí, cal dir que l'administració francesa ha marginat el projectat túnel del Puymorens i l'autopista Paris - Toulouse almenys fins l'any 1983, data de finalització de les obres del Cadí, segons paraules del seu director tècnic, Albert Serratosa.

LO QUE SE HA ESCRITO SOBRE LLIVIA

En este extraordinario o número especial, en el que rememoramos todas las facetas más sobresalientes de nuestra RUFACA o más polémicos, aquellos artículos más entusiasmo levantaron. Entre sacamos a nuestro parecer los párrafos más representativos del artículo "Cuando el vicio se convierte en costumbre":

"Todo parte del monopolio que ejerce determinado constructor sobre todos los demás".

"Sin embargo, ni los empresarios locales ni los que vienen de fuera tienen trabajo si no es pasando primero por las oficinas del Padrino".

"En ningún caso, claro está, el cliente de Barcelona debía enterarse de este manejo de presupuestos".

"Pero ocurre que cuando el señor de Barcelona —con esto de la crisis no paga, el todopoderoso se niega a dar al empresario su fruto; quien en la mayorfa de los casos

va al día y debe pagar a sus obreros".

De quienes está el poder de informar (...) ese poder lo suelen ostentar los entendidos universitarios, rayas y dibujos. Y el gran constructor tiene la substancial suerte de que se piense en él, como constructor serio y efectivo"

"Compra prácticamente la totalidad de sus materiales en espacios muy cercanos a los de su canalizador de clientes" (RUFACA, número 11).

Grupo de jóvenes de Llívia

También en nuestro segundo número apareció algo sobre Lívia. Un grupo de jóvenes ejemplar, con muchas ganas de trabajar, y en verdad, lo hacen de firme, sino sólo hay que ver cómo están po niendo a punto el local Centre: desde estas páginas nuestra más sincera felicitación y seguir adelante en vuestros logros.

De lo que entonces se dijo aquí recopilamos algunas muestras:

"Constituye una buena iniciativa encaminada a logros comunes en favor de la juventud, la convivencia del pueblo todo".

"En principio se reivindicó una de las salas del HOGAR donde existe un bar y una sala de actos, propiedad del Ayuntamiento (...) aquello que nunca les dieron y no se han preocupado de dar".

"Sus actividades más inmediatas —por aquella época—:

1. Campeonato de ajedrez, otro de ping-pong y otro de damas,
 2. Una exposición de pintura y
 3. Acabar de arreglar y acomodar el salón.

"Quede patente desde estas páginas nuestro apoyo y aplauso" (RUFACA número 2).

Denuncia urbanística

Ojeando las RUFACAS en el número 9, encontramos el artículo antes mencionado del que entre sacamos algunos párrafos:

"Tres partidos políticos presentes en la comarca (ERC, PSUC i PSC) han denunciado una infracción urbanística en el terme municipal de Llivia (...) i que no s'ajusten als projectes presentados per obtindre les correspondents licències".

FONTER

FONT VELLA

aigua mineral natural

Desitgen

Bones festes

**als seus clients i
amics**

"I l'apareixement d'una nova planta malgrat els constructors diguin poder ésser també botigues —ha sobrepassat l'altura màxima autoritzada per edificacions en zona ciutat-jardí semi-intensiva".

"L'Ajuntament de Llìvia (...) congela la concessió de noves llicències"

A VELHICE QUE PASSA!

Ambicions de Llivia

En el número 10 se encuentra otro artículo sobre Llivia. Hi ha qui estira més el braç que la mà-niga, en relació a la cantidad de coses que hay que hacer!

"El dia 14 d'octubre fou convocada una reunió en el Centre

Cultural a la qual hi assistiren unes trenta persones. La reunió fou presidida pels Srs. Samarà i el se-
ñor Batlle de Llívia".

"L'esmentat projecte consisteix en la planificació i construcció d'un poliesportiu que importaria una inversió per alt enllà de 35 milions de ptes."

"(La piscina haurà d'ésser) coberta, amb la doble possibilitat que la cobertura sigui fixa o mòvila".

"Segons les explicacions del Sr. Samarà, la finançació es faria

de la següent manera: llençament d'accions que l'any 1978 costarien 50.000 ptes. cada una; en el 1979, 60.000 ptes. per acció i al 1980, setanta mil".

"Tot seguit tingué (loc un in-

TEATRE

El neixement del grup de Teatre va tenir lloc conjuntament amb AMICS DE CERDANYA. El nostre primer contacte amb RUFACA, en el número 3, presentaven el Grup instaurat definitivament i amb una obra en les mans per representar: "El tímid de dos quarts de deu" Ho recordeu? Bé, i mentre nosaltres, un Grup d'afeccionats assavavem aquesta obra, un Grup de professionals eren jutjats per un tribunal militar, a rel de la representació d'una obra que havia estat aprovada pel Ministeri de Cultura. Els acusats: Els Joglars, l'obra: La Torna. Aquest fet ens va moure a manifestar-nos a favor de la llibertat d'expressió en el que deiem que la "llibertat d'expressió" és un reflexe d'un concepte més ampli: la llibertat de l'home. Si aconseguim la primera serà un bon pas endavant per la consecució de la segona de la que per desgràcia n'estem tan mancats. I nosaltres per reafirmar aquestes idees, varem tirar

endavant, representant una obra que si bé no comportava cap compromís, tenia de positiu haver lograt que una gent d'ideologies diverses s'unissin, donant exemple d'enteniment en una tasca comuna.

Ara però, estem en uns moments de crisi, que es podria deduir d'una falta d'interès general pel teatre.

Encara molt esporàdicament, els nois i noies de Cerdanya col·laborin con varen demostrar amb l'ajut donat al grup Cambalache de l'Institut de Batxillerat de Monzón (Osca), que el 3 de març varen representar a l'Institut de Puigcerdà l'obra "El proceso de Luculus" de l'autor Bertolt Brecht.

El Vilar d'Urtx també es va sentir, coincidint amb la festa de Sant Joan, un cert entusiasme, protagonitzat per la mainada, que van escenificar el compte de "La Rateta". Va ésser una nova experiència per ells i a la vegada per tota la gent del poble, però que ha que-

tercanvi d'opinions en les quals es tocaren temes com per exemple la discriminació que podria representar per les persones que no disfrutessin d'aquestes 50.000 ptes. necessàries per poguer comprar una acció; respongué el Sr. Samarà que 50.000 ptes. les tenia el últim qat de Llivia".

"Propagar aquest projecte que podria tornar a reviure la gallina que feia els ous d'or".

AQUEST HOME DEU ESTAR MOLT BEN INFORMAT DELS DINERS QUE HI HAN ALLIVIA.

(Comentaris de Vicenc Peñarroja)

dat aquí. Cal recalcar que Grups que han vingut de fora, com foren "Amantis", tampoc han col.laborat gaire en despertar l'interès en els nostres nens, doncs un grup que deia fer teatre infantil, va donar un pobre exemple en la seva actuació gairebé nefasta la mainada, com ja la Carme explicava en el número 8 de RUFACA.

Altres vegades la cosa val tant la pena que inclús el Sr. Pere amb la seva particular visió de les coses trobà bé. Com va ésser l'obra de Salvador Espriu "Una altra Fedra, si us plau", representada el dia 7 d'agost a Puigcerdà i protagonitzada per Núria Espert i Pawell Rouba, els quals van fer amb les seves caracteritzacions un magnífic treball com molt bé ens van explicar J.M. i M.G. en la RUFACA número 7, secció Teatre.

I després d'aquest resum del que ha estat el Teatre en la RUFA-CA només ens queda desitjar-vos un Bon Nadal i un Felix Any Nou.

El Grup de Teatre

EL MERCAT DE PUIGCERDÀ

En el número 1 de RUFACA
es ya parlar de lo següent:

Des de fa uns dies corre el rumor que el mercat de Puigcerdà el volen canviar d'emplaçament. Per raons d'espai, diuen, doncs el passeig de l'Església ha quedat petit per a acollir el cada vegada més nombrós contingut de marxants que hi vé. El rumor era cada vegada més insistent, però anava canviant de to, en centrar-se en el cas de queen lloc de canviar-lo el que es volia fer era partir-lo, portar-ne un troc (concretament les parades de roba) a la plaça Cabrinetty.

De seguida saltava una pregunta: Perquè? La primera contesta podia ser l'esmentada de dificultats d'espai, perque partir-lo? Perquè tracar precisament una de les característiques del mercat: el fet de poder trobar tot un reguitxell de productes en el mateix lloc? Se'n digué que, d'aquesta manera, la gent voltaria d'un cantó a l'altre del poble i en sortiria més beneficiada la població, doncs tots els comerços tindrien més vida. Com que la resposta no ens convencia, ens va asaltar un dubte: no serà un nou intent per a matar per a fer desaparèixer el mercat? No, no podia ser. A qui interessaria que es moris?

A la Cerdanya? No, doncs són molts els cerdans d'un cantó i altre de les fronteres, que aprofiten venir el diumenge per a donar un volt pel mercat i per la vila omplint els seus cabacos.

A l'Ajuntament, podria inte-

ressar- li? Pensem que tampoc. I precisament perque i portaria més maldecaps que satisfaccions. Mal de caps en questió de circulació de vehicles, doncs no sabrien on posseir els cotxes que estan aparcats a la plaça Cabrinetty, i si avui, a l'hivern no és massa problema, ho seria, sens dubte, a l'estiu. I els taxistes, on els posarien?

Potser interessaria als compradors? NO! està clar. Imagineu com seria de divertit anar d'un punt a l'altre carregats com burros?

Bè, també podem esborrar aquest dubte. I com que no troben a ningú que pogui estar interessat en fer desaparèixer el mercat, o en partir-lo creiem que el millor serà deixar-lo, allà on és i en tot cas estudiar millor la distribució de les parades per a resoldre el problema d'espai.

Com bé es diu en el número deu de RUFACA: "El Mercat sempre és polémica", i va ésser per això que es va fer constar un article publicat en el diari AVUI del que es diu lo següent:

Des de tota la vida que em de-
dico a correr els mercats de Catalu-
nya venent fruita, en el qual cosa
que no he tingut cap problema fins
ara. Dic fins ara, perquè ultima-
ment a Puigcerdà, el venedors am-
bulants, si volem tenir dret a ins-
tal·lar una parada, a més de pagar
els impostos normals, ens veiem
obligats a donar una propina so-
bradament elevada al senyor que
s'encarrega del mercat. I aquell que
protesta, com en el meu cas, perquè

tot això ho considero un abús, es veu privat del guanyar-se la vida en el mercat d'aquesta població de la Cerdanya.

Un altre de les injustícies d'aquest mercat és el sistema d'adquisició dels llocs fixes. Hi ha una petita màfia: al deixar lliure una parada, l'amo la negocia amb un possible interessat i s'arriba a cobrar a 30.000,- a 40.000,- ptes. per tenir aquest dret.

L'Ajuntament, que és l'únic que pot donar aquestes places de parada, sembla que ignori tot aquest joc brut que ens estan fent des de fa tant de temps.

**firma: Un venedor ambulant
(Manlleu-Osona)**

De tot això es va volger calarir alguns punts, com varen ésser que de que mercat de Puigcerdà, hi han un límit de 60 places, fixes, ocupades sempre pel mateix venedor. També es va explicar quants paga per una plaça fixa en el mercat quant cobra anualment l'Ajuntament pel mercat. Així mateix com es va dir que els venedors que arribessin per primera vegada, se'ls donaria un lloc qualsevol, avisant-los que si no tenien lloc fixe no podrien tornar.

Els encarregats del mercat, es van volgut treure "les puses de sobre", recollint firmes immediatament de tots els participants del mercat. Perquè? "Cuando el río suena, agua lleva".

Antoni Moreno

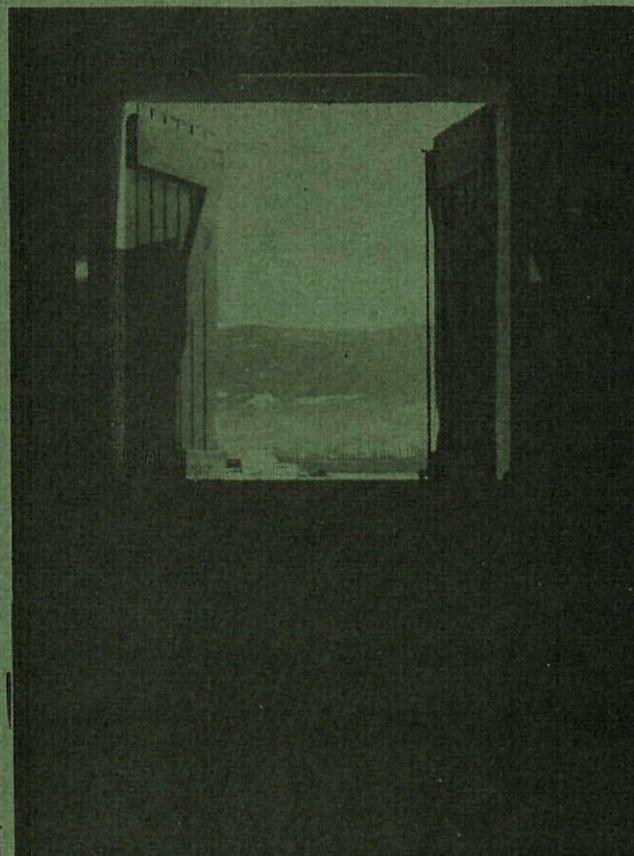
FILATELIA MONTANÉ

els hi desitja, Bones Festes !

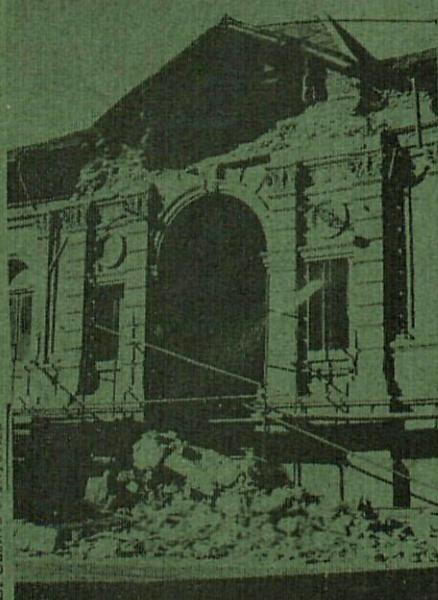
C/. Morera, 6 – PUIGCERDÀ

Nuestras fotos

El Batlle parla a RUFACA

La primera portada

El Casino s'enfonce

El Grup de Teatre

El Barça ens visita

Enquesta

FILIACIÓ

Malgrat ésser l'enquesta totalment anònima, ens ajudarà a classificar millor les vostres respostes el que ompliu les següents dades:

EDAT:

- Menys de 20 anys
..... De 20 a 25 anys
..... De 25 a 35 anys
..... De 35 a 45 anys
..... De 45 a 55 anys
..... De 55 a 65 anys
..... Més de 65 anys

SEXЕ:

- Home
 Dona

NIVELL D'ESTUDIS

- cap
..... bàsics
 batxiller *d'estiu sent*
..... professional, tècnics
..... universitaris

PROFESSION:

- Comerç
..... Indústria
..... Funcionari
..... Agricultor
..... Liberal
..... Obrer
 estudiant

NIVELL ECONÒMIC:

- Baix
..... Mig-baix
 Mig
..... Mig-alt
 Alt

EL DIARI:

- No el llegeixo mai
..... Molt ocasionalment
..... Dues vegades per setmana
..... Cada dia
..... Més d'un diari al dia

EL PROMIG APROXIMAT D'HORES QUE VEIG LA TV ÉS:

- no arriba a l'hora *Solament la*
..... més o menys una hora *veig els*
..... unes dues hores *finals de*
..... unes tres hores *setmanes*
 més de tres hores

FA QUE VISC A CERDANYA

- De sempre, hi he nascut
..... Més de 20 anys
..... De 10 a 20 anys
..... De 5 a 10 anys
..... Menys de 5 anys

LLEGEIXO RUFACA:

- Des del primer núm. sempre
..... Des del núm. 2 o 3 ocasionalment
..... Des del núm. 4 o 5 mai
..... Des del 6è o 7è núm.
..... Des del darrer núm.

- Sencera
..... Més del 80 per cent d'articles
 La meitat
..... Menys de la meitat
..... La fullejo només

1.— Sempre s'ha dit que els tres fits fonamentals del periodisme han d'ésser: formar, informar i divertir.

..... de divertiment

Crec que RUFACA fonamentalment és una revista

- de formació
 d'informació

Crec que RUFACA hauria de ser abans de tot una revista

- de formació
 d'informació
 de divertiment

2.— RUFACA preten ésser oberta i especialment cobrir les necessitats dels nostres lectors. Per això us fem aquesta enquesta. Des del vostre punt de vista, la revista hauria d'anar dirigida bàsicament a quins d'aquests objectius?

- formació cultural
- formació humana
- formació polític-social
- informació local i comarcal
- etc.

3.— I per aconseguir-lo, que creieu que hi falta?

- articles de fons (culturals, polítics, humans)
- entrevistes
- notícies/Flash
- entreteniment
- documentació (dossier sobre temes espcionals)
- altres

4.— Podria interessar-vos números monogràfics "extres" on es tractés un sol tema en profunditat (els túnels, l'ensenyament a Cerdanya, les eleccions, la Sanitat local, etc.)?

- Molt
- Poc
- Gens

5.— Les típiques envejes i xafarderies dels ambients rurals també a vegades fan presència a la nostra comarca. S'ha comentat que la revista és només "uns quants" quan pretén ésser tot el contrari. Creieu sincerament que RUFACA és:

- manipulada i tancada als interessos d'un grupet?
- oberta a tothom i a totes les ideologies?
- altres

6.— La diversitat lingüística de la nostra comarca ha fet que RUFACA es vagi tornant trilingüe:

Crec convenient que dins RUFACA dominint els articles en llengua

- catalana
- castellana
- francesa

El fet de que hi hagin col.laboracions en les tres llengües

- m'gradà
- em desagrada
- m'es indiferent

7.— Tenint en compte les nostres possibilitats i que es tracta d'una revista comarcal, la considereu en conjunt

- molt bona
- bona
- passable
- mediocre
- dolenta

8.— De les següents rúbriques, senyaleu quines voleu que siguin més, o menys extenses

	+	=	-
Editorial			
Flash			
Actualitat			
Sr. Pere			
Tribuna Política			
Salvem el català			
Foto denúncia			
Ensenyament			
Des de l'arxiu			
Art-Cultura-Teatre			
Enigmes			
Col.laboracions			
Aprendre a viure			
Sanitat			
Amics de la Natura			
Lletres			
Esport			
Recull			
Cartes a RUFACA			
Rufacades			
Ultima hora			
Articles en francès			

9.— La presentació (tipogràfica, enquadració, impressió), us és:

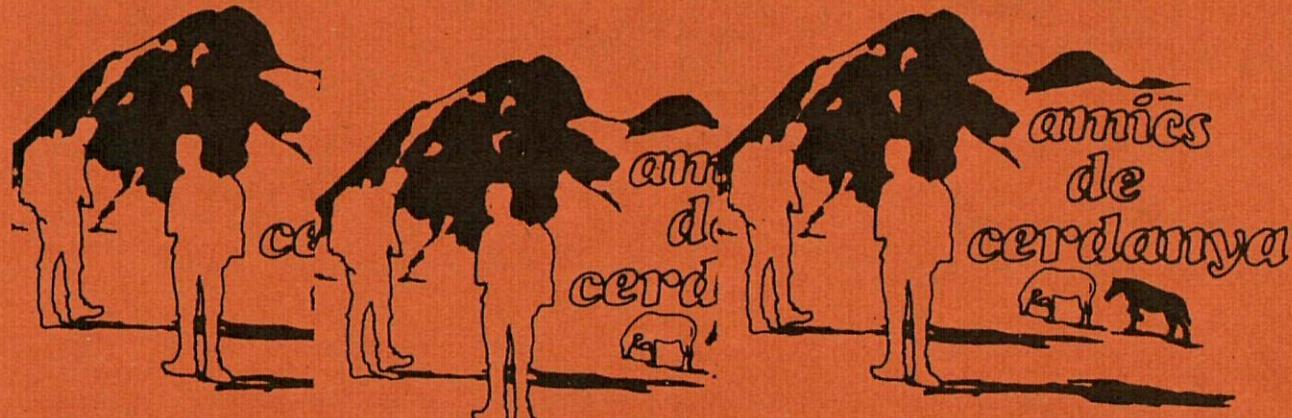
- excellent
- satisfactòria
- poc satisfactòria
- insatisfactòria

10.— Respecte a les il.lustracions (photos i dibuixos) la revista en té

- massa
- poques
- les necessàries

11.— Deixem un espai perque hi pogueuposar totes les crítiques, suggeriments i observacions que cregueu necessàries.

AMICS DE CERDANYA

amics sogim de apcerdanya amics amics

Ompliu les següents dades i fiqueu-les a la bústia d'AMICS DE CERDANYA
Paseig 10 d'Abril (Antic "Cuartel") — PUIGCERDÀ

El soci reberà gratuitament cada mes RUFACA, i podrà assistir i participar
en tots els actes que organitzi la nostra entitat.

M' INTERESSA FER-ME SOCI D'AMICS DE CERDANYA

NOM I COGNOMS.....

ADREÇA Tèl.:

POBLACIÓ.....

● A TRAVES DEL BANC

REBUT ANUAL — 1.200,- Ptes. TRIMESTRAL —
MENSUAL — 100,- Ptes. SEMESTRAL

— 300,- Ptes.
— 600,- Ptes.

● PERSONALMENT — al local d'AMICS DE CERDANYA

— al compte corrent d'AMICS DE CERDANYA (Caixa d'Estalvis)

ORDRE DE PAGAMENT

El Senyor

Autoritza el (Banc o Caixa)

a carregar el seu C.C. núm. els rebuts corresponents
d'AMICS DE CERDANYA.

Signatura

PATRONAL. FESTES D'ESTIU DE LA CERDANYA
ZERRANT AIXÍ L'ALCALDE DE PUIGCERDÀ
LA DIADA DE SANT JORDI
L'ASSEMBLEA EXTRAORDINÀRIA DEL CLUB POLIESPORTIU

ZERRANT DE LA CERDANYA
ZERRANT BRENT AL INSTITUT
LLIBERTAT D'EXPRESION
ASSEMBLEA DEL CARRIS CERDA
SIRENOL LOPEZ RAIMUNDO A PUIGCERDÀ

EL CASINO DE PUIGCERDÀ
UN MONTELLA SEU
UN MONTELLA SEU
UN MONTELLA SEU
UN MONTELLA SEU

nº 6

... SEGUIM ...

DESITJO REBRE ELS NUMEROS ATRASSATS

Posar un X en el cercle:

3

4

5

6

8

9

10

(Els números, 1 - 2 - 7 estan exhausts)

NOM COGNOM

ADREÇA

POBLACIÓ

A DIRIGIR A: "AMICS DE CERDANYA" —

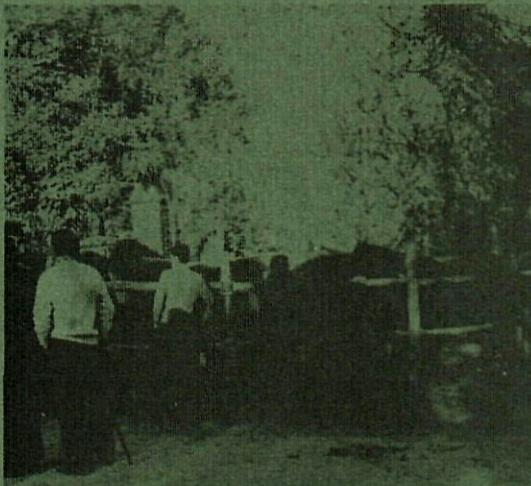
Passeig, 10 d'Abril s/n. — PUIGCERDÀ

(Cada número: 35,- Pessetes — Contra reembots, més gastos)

- ESCOLA D'ARS I OFICIS
- EL MERCAT DE PUIGCERDÀ
- MÉS SOBRE ELS TUNELS
- LA FOIRE DE BOURG-MADAME
- QUÈ TUE LES IZAROS

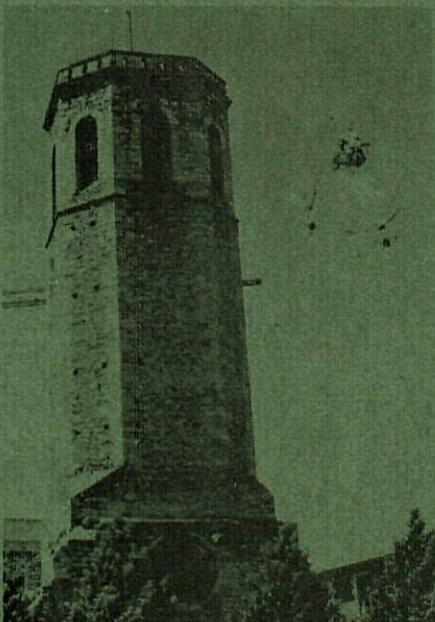
Les nostres fotos

La Fira de Puigcerdà

La flama del Canigó a Bg. Madame

Acròbates al campanar

El Gobernador ens. visita

Focal "Hotel del Lago"

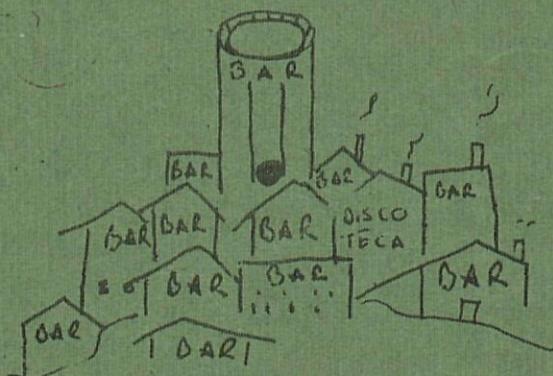
El Segre en perill

RUFACADES: SELECCIÓ

EL PUEBLO ESPERA ANSIOSAMENTE DELANTE
DE UNA TIENDA, LA SALIDA DE UN NUEVO NUMERO DE RUFACA.

LA ULTIMA POSTAL DE PUIGCERDA.

BARRIO DEL LAGO

En el número 3 de RUFACA, Ana Pallé, escribió una carta en la que exponía los problemas que existían en el Barrio del Lago y, que se debían solucionar de una manera decisiva.

El mal camino que había en aquel barrio y la gran falta de iluminación eran realmente desastrosas.

En realidad con este escrito se creyó que algo se podría solucionar y que no se habría de hacer un segundo escrito. Pero no fue así, por el contrario, todo el pro-

blema de los caminos y la falta de luz se ha agravado, y no sólo ha sido esto, sino que además, han surgido otros problemas más importantes y mucho más desagradable.

De nuevo esta Sra., se vio obligada a hacer otra carta en el número 9 de esta revista, debido a que el alcantarillado del Camino de Rigolisa-Pasaje Clousolles estaba atascado y como es de suponer, era completamente imposible de pasar por aquel barrio, debido a los grandes charcos y el mal olor que desprendía.

- Hi ha hagut "passa" de molts de ventre a la Cerdanya. Es desmentix que totes les persones afectades per aquesta enfermetat haguessin provat de cuinar la recepta apareguda al numero 1 de RUFACA.
- Corren rumors de que es vol instalar una companyia de llum a Cerdanya i pensen fer un gran negoci, doncs, només suministrará llum quan l'altra falli.
- Està a punt de sortir a informació pública un nou Pla Comarcal. Aquesta vegada l'esmentat Pla Comarcal contempla el territori existent entre l'entrada del Pont de Bellver i la sortida.
- Pujem l'altre dia a aparcar a dalt del Campanar i... merda! ja era ple.
- Rigurosamen cert, les paperes que hi han al "Quartel" de fa quatre mesos es guarden allà perquè al carrer s'embrutarien.
- El pueblo espera ansiosamente delante de una tienda la salida de nuevo número de RUFACA).

Todo esto ocurrió en el mes de julio, y aunque al cabo de bastante tiempo fueron unos señores del Ayuntamiento con una pala mecánica, dejando el camino lleno de agujeros y parando las obras, al poco tiempo de haberlas empezado, no se reanudaron estas obras hasta el mes de septiembre.

Pero ¿se han arreglado estos problemas? En la fecha en que se escribió este artículo todo seguía igual, y se espera que algo se haya solucionado.

A.M.

rebut, altres cops s'ha interpretat el que ell diu com un fet d'actualitat i així la baixanada del Sr. Pere s'ha convertit en baixanada de Rufaca, com és el cas del número 6 ("Acròbates i parats") o en el número 7, on la ridiculesa del Sr. Pere va ésser mal interpretada quan deia que "de castellans no se n'hi ha vist cap" ("Fent cultureta"), motivant al proper número 8 un dels "Sres. Peres" més panfletaris que s'han publicat ("Onze de setembre amb el Sr. Pere"). El resultat d'un any, fent balanç, penso que és la pèrdua de sutilesa —si mai n'havia tingut— de la secció al fer-se necessària una major claredat en la delimitació del caràcter del Se-

nyor Pere. Però aquests són problemes menors.

La secció ha intentat durant aquest any recollir els sempre nombrosos rumors que viuen al carrer i ho ha fet en boca del perfecte xafarder, ingenu al principi, malintencionat més tard. No tinc ni la més lleugera idea sobre si el resultat global és positiu o negatiu, però sí que m'ha arribat a les orelles que el personatge, d'alguna manera, és polèmic; o, diríem millor, que al Sr. Pere l'hem reconegut tots. Fins i tot ha ocorregut que el personatge ha estat identificat amb alguna persona concreta del poble, amb el lògic enfado de l'affectat.

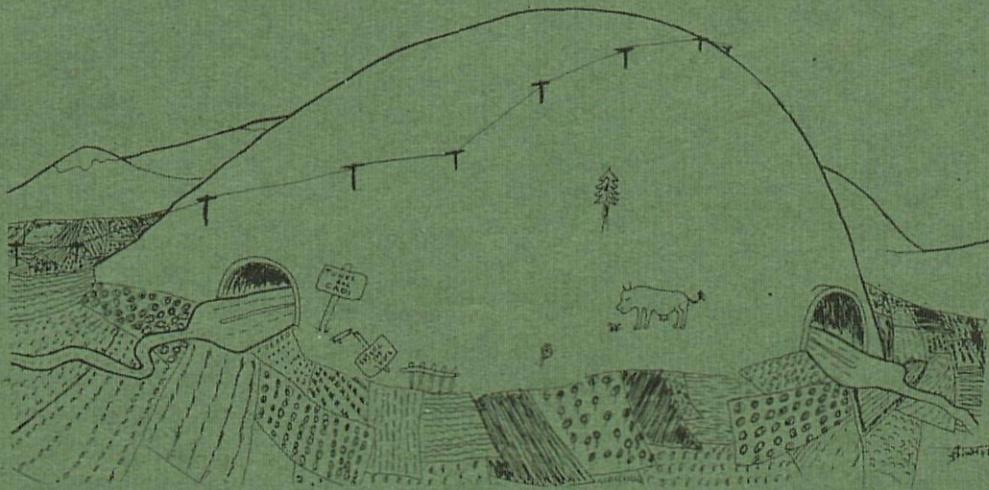
No, el Sr. Pere no és ningú en

concret, però alhora ho som tots; d'aquí que no sigui massa difícil reconèixer-nos-hi. Al recollir críticament el tret de la xafarderia, tant abundant en aquests contorns, tots ens hi hem de sentir vinculats. Quants de nosaltres no hem criticat mai? quants no hem xafardejat?, quants no ens hem fotut a la vida dels altres? Ni vostè, ni l'altre, ni jo que sóc el primer "critis" que, escudant-me en el Sr. Pere, estic practicant el xafardeig justificat. Del Sr. Pere, doncs, tots en tenim un troç.

(Perdoneu el to moralitzant del text, "es que se m'ha escapat").

KERE

TUNELS

La problemàtica derivada de la construcció dels túnels de Toses i del Cadí és una de les qüestions més debatudes a nivell de carrer. S'han sentit opinions de tota mena i cadascú donava el seu parer (recordeu el Sr. Pere del número 4) per què té la suficient importància com per a interessarnos a tots. RUFACA, durant aquest any, ha volgut aportar-hi el seu granet de sorra; per un cantó ha volgut donar informació, la informació que queia a les seves mans, i per altre, ha brindat les seves pàgines a tothom qui volgés utilitzar-les per exposar les seves opinions, en definitiva, per polemitzar públicament sobre els avantatges o inconvenients de l'existència dels túnels a la nostra comarca.

En el marc de la vessant informativa, cal recordar l'entrevista amb en Albert Serratosa, l'autor

del projecte del túnel del Cadí, en exclusiva per RUFACA. En aquell "Xerrant..." es donava la visió oficial dels constructors del túnel i defensaven els seus punts de vista, tals com la justificació del projecte com un element integrant del que haurà d'ésser l'Eix del Llobregat, eix vertebrador de Catalunya i que enllaçarà amb París sempre i quan el túnel del Puymorens tiri endavant, possibilitat no desestimada del tot, i menys encara a rel de l'entrevista Tarradellas-Savory (en representació de la CEE), malgrat una notícia en sentit contrari i la posterior puntualització de PROPISA sobre la no imprescindibilitat del túnel francès per la realització del túnel del Cadí (recolllits a RUFACA, número 9, en la secció Flash, i 10).

No semblava que preocupés massa als responsables del pro-

jecte, la qüestió de preservació del paisatge i equilibre ecològic, doncs manifestava en Serratosa que "els accessos corresponents a Cerdanya han estat minuciosament estudiats i s'han fet passar pels llocs que poguessin tenir menys repercussions en el paisatge", però no tenia en compte que si perjudicava els habitants de Cerdanya; concretament els pagesos de Riu havien procurat d'impugnar-ho —encara ho continuen fent— perquè passava per les millors terres, les més planeres, en una extensió desmesurada per inquirir-hi l'àrea de serveis, deixant clar però, que no s'oposaven a la seva construcció (RUFACA, números 7 i 10).

També els accessos al túnel de Toses han tingut els seus problemes, tal com es deia a RUFACA número 7, article que comportà una rèplica dos números després. Hi havia

disconformitat a l' hora de valorar quina de les dues solucions era millor: la d' Urtx o la d' Escadars. No saltres no ens pronunciem en aquest moment, però sí remarquem que aquesta ha sigut pràcticament l'única "polèmica" que s'ha desenvolupat en aquestes fulles i sobre aquest tema.

I diguem que és pàcticament

l'única, per què hi han tingut cabuda dos posicions oposades de dos grups diferents. Per un cantó, el PSUC de Cerdanya mostrava la seva posició, en la secció TRIBUNA POLITICA del número 9. En sentit contrari s'expressaven un grup de joves, els mateixos que varen fer una carrosa aquest estiu (número 10).

Es això precisament el què ens agradaría: "que s'obris una polémica sobre el tema i que la gent hi参与 lliurement. RUFACA, com a mitjà de comunicació obert als nostres problemes, ofereix les seves pàgines per recollir i expressar opinions" com ja deia RUFACA en el número 5.

FIN DE AÑO

Aquí el Hospital +

Quien más, quien menos, anda viviendo estos días su balance, su inventario o su cuenta atrás. Parece que el 31 de diciembre propicia de alguna manera la autosinceridad, tan poco invocada el resto del año. En nuestro Hospital, nos basta con manipular el diario examen de conciencia; porque el balance del año lo tenemos trazado de antemano. Veamos si no:

- Si un enfermo no mejora: Es que no sabemos tratarlo.
- Si mejora: Es que tiene una naturaleza muy fuerte.
- Si surge una complicación: Es que no estamos preparados.
- Si la complicación surge en Barcelona: Ha ocurrido, a pesar de estar tan bien preparados.
- Si se nos muere el paciente: Ha sido fallo nuestro.
- Si muere en Barcelona: Se ha hecho lo que se ha podido.
- Si muere aquí: Podíamos haberlo mandado fuera.
- Si ordenamos el traslado y muere en el camino: Podíamos haberlo dejado. Total, para morir por la Collada...
- Si ordenamos el traslado y

muere en Barcelona: Es que lo mandamos demasiado tarde.

— Nuestra visita por 600 pesetas: Es un robo.

— La visita en Barcelona por 3.000 pesetas: Es normal.

— Nuestra exigencia de horario: Es antipatía o ganas de fastidiar.

— Un estricto horario en Barcelona: Es orden y organización.

— Nuestros resultados de análisis: Quién sabe si estarán bien.

— Los resultados de Barcelona: Están bien.

— Esperar en nuestro Hospital media hora: Es una vergüenza.

— Esperar en San Pablo tres horas: Es que no dan abasto.

Y así se fue escribiendo nuestra historia, hasta el día que nos llegó el primer paciente con su tarjeta de desplazamiento, venido exprofeso desde Barcelona, para ser tratado en nuestro Hospital. A éste siguieron otros: Y llegamos al feliz momento en que uno acaba por no entender absolutamente nada.

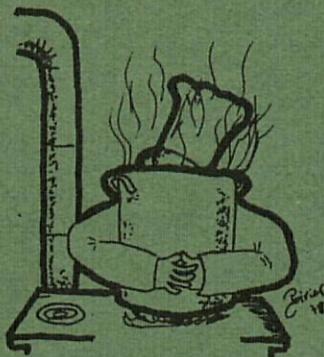
J. Llauro Güell

TOSAS-SASTRE

Bones festes

José Antonio, 4 — PUIGCERDÀ

Amb aquest recull, volem ordenar, per a fer un menú dia complet, unes quantes receptes aparescudes en els anteriors números de la nostra RUFACA. Per això hem escollit les més típiques de Cerdanya i a la vegada solventar-los potser, aquesta feina una mica empipadora que es presenta a l'hora de posar-se a la cuina.

Per esmorçar, si os sembla bé, "Les sopes d'all al tupí" que ens va recomenar Rosa Aguilar en la RUFACA número 1.

Talleu fines fulles de pa, pellreu alls, que refregereu a la crosta de les fulles de pá, i poseu-les al tupí, saleu-les i oliu-les, i afegiu-hi un o dues "lloses d'aigua bullenta", ho tapareu i ho deixareu reposar una estoneta a la vora del foc.

Una variant:

Un cop repsades, s'escorre
l'aigua i al seu lloc s'hi posa llet
bullida i una mica calenta

Per l'àpat principal del dia un primer plat de verdure "Peres d'hivern amb trumfes". RUFACA número 2. Donada per Rosa Aguilar.

Trieu per aquest àpat peres ben verdes. Feu-les bullir una mitja hora; quasi quan ja són fetes afagireu les trumfes senseres i sense pelar, les vigilareu que no s'esberlin, però que quedin cuites. Ho servireu tot junt i ben calent.

S'ameneix a la vinagreta.

El segon plat: "Conill de bosc a la pagesa", que la Sra. Montserrat ens va aconseillar amarinar el dia avans de la següent manera (RUFACA, número 8). S'agafà el

conillet el dia abans que se vulguí
mengar, es talla a troços i es posa
amb una cassola de terra, amb vi
blanc i sec, una fulla de llort, un
ramet de farigola i uns troços de
seba.

Al dia següent treurem el conill que estava amarinat i el posarem a escòrrer. Després l'enfarinarem i el freigirem amb llart en una cassola de terra. Quan sigui dorat hi posarem trocets de seba esmanyocada i un parell de tomàquets sense pell i esmanyocats. Quan tot està ben roset s'hi posa l'aigua que cobreixi el conill procurant no tenir que afegir aigua perquè així queda més bó. En el mortero hi posarem un gra d'all, una mica de julibert, una mica de xocolate (si pot ser sense sucre) unes quantes atmetelles torrades, una mica de pà torrat i el fetge del conill i ho picarem dixant-ho ben xafat i després hi afeigirem un got de vi. Quan ja hi ha una mica que bull el conill, i afegireu tot això posant-hi la salsa necessària i una mica de pebre negre deixant-lo cuore poc a poc fins que estigui tou.

De postre no ens complicarem gaire la cosa i consellem que compreu els clàssics "Torrons".

A mitja tarda, qui l'hi diu que no a un bon "Brossat" de la senyora Antònia, encara que no sigui exclusiu de Cerdanya? (RUFACA, número 5).

Ingredient, un litre de llet de vaca, pols o líquid per coagular la llet, el trobareu a la farmacia amb el nom de "Cuajo Nlevi", poquet, tan sols una punta de una cullareta de café. Un termòmetre per mesurar la temperatura de la llet.

Una vegada tindrem tot això a punt, podem començar a posar la llet al foc i mitjançant el termòmetre que tindrem dintre el líquid, mirarem la temperatura, procurant que sempre es mantingui a 35 graus.

A part es desfà el cuall, o pols per coagular la llet, amb una mica d'aigua i s'afegeix a la llet, llavors es baixa el foc al mínim vigilant sempre la temperatura de la llet (35 graus). La llet a d'estar al foc dues o tres hores, ja que llavors veurem que la barreja s'ha destriat, formant-se un brossat propiament dit el Xirigot, o suero de la llet, aleshores ens cal agafar un gassa

abocar-li el contingut de l'ansat.
Una vegada fet això lligarem la
gassa i la penjarem d'un clau,
tinguent en compte de posar un
plat a sota.

Si os agrada el brossat ben espès, cal que el deixeu escorre ben bé, i si el voleu poc espès, el tindreu menys estona.

A l' hora de menjar-lo si pot posar sucre, o bé una cullaradeta de mel o unes gotes d'anís.

Es guarda a la nevera durant tres o quatre dies.

I a l' hora de sopar, una escudella barrejada, fumejant,陪伴着一鍋煮熟的洋蔥，是RUFACA的第4號。

Poseu una bona olla d'aigua al foc, un xic de sal; quan arrenqui el bull poseu-hi la carn de bou o xai, el morro i l'oreilla de porc, l'os de pernil, de vadell i el d'espinada, el sagí, la gallina, el tiro, la col, l'àpit, la seba, els naps, les carottes i les mongetes.

Deixeu bullir una hora i mitja. Mentrestant farem la pilota.

Trinxeu l'all i el julivert ben petit, barrejeu-hi la carn picada de vadell i la de porc, agafeu l'ou cru i sense batre i barrejeu-lo tot junt amb una mica de pa ratllat. En farem una bola més aviat allargada i l'enfarinarem bé.

Tenim doncs que els primers condiments ja fa l' hora i mitja que bullen, afegim-hi ara la pilota, el bull i les trumfes i deixant-lo bullir una altra hora, sempre a foc lent. Passat aquest temps, afegim-hi els fideus, l'arroç, que bulliran mitja hora o tres quarts. En total bullirà de tres a quatre hores.

No oblidem pas el postre:
"Truita de llet" que ens va recomen-
nar a la RUFACA número 2, la
Flora Badosa:

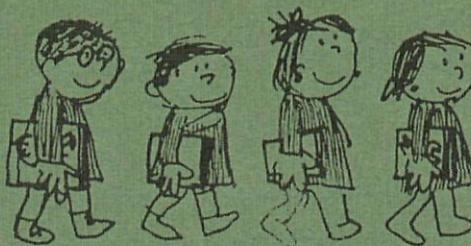
Ingredients: 3/4 litres de llet.
6 ous; 3 cullarades de sucre soperes,
canyella i un troç de pell de lli-
mona.

Es remenen elsous amb la clara inclosa; s'afageix amb la llet i sense dixar de remenar, la llet calenta on ja hi haurà el sucre, la canyella i la pell de llimona.

Es fa bullir 10 minuts i sense deixar de remanar. Tot seguit es posa en un motlle. Es serveix fred i si es vol amb sucre caramat.

BON PROFIT!

¿QUE PASO CON LOS TESTS DE LOS COLEGIOS?

Terminamos el año 1978 y con este final empezamos a recibir respuestas y ver vías de solución a un problema que preocupa y que al mismo tiempo es complejo en su planteamiento y en su resolución. Este problema es el de la atención a la población infantil, y también la adulta, que presentan deficiencias físicas y mentales. Si, aunque parezca imposible hemos empezado a recibir la colaboración de Organismos Oficiales que nos asesoran y orientan en este campo. Pero ya llegaremos a ello, pues creo que debemos recordar un poco el inicio de todo esto.

Hace ahora un año, y en estas mismas fechas, a raíz de las inquietudes que sentimos varios componentes del Hospital, Ayuntamiento, Asociaciones de Padres, Equipos Docentes y otras personas en particular, se iniciaron, incluso anteriormente a estas fechas, una serie de planteamientos sobre el tema y decidimos poner en marcha un plan de información para conocer mejor el problema que queríamos afrontar y así orientarnos mejor para ver dónde podíamos solicitar colaboración y ayuda.

Primeramente se iniciaron unas gestiones a nivel personal con familias que viven este problema, sin encontrar datos suficientes. Reforzamos esta investigación con la ayuda desinteresada de personas de Cáritas Diocesana, sin lograr tampoco la información apetecida, no por falta de interés de los participantes, sino porque se nos quedaban atrás muchas cosas que intuimos pero que no podíamos demostrar. Fue entonces cuando comenzamos a madurar la de hacer un sondeo en la población que más problemática presentaba: la escolar.

Así solicitamos la opinión de todos a cuantos podíamos llegar. Nuestra primera llamada de apoyo

y de opinión fue al Ayuntamiento de Puigcerdà, y puestos al hablar con el Sr. Alcalde nos manifestó su beneplácito y nos ofreció su colaboración económica, que en estas líneas, y en nombre de todos quiero aprovechar para agradecerle la efectiva y desinteresada aportación de nuestro Ayuntamiento. Teniendo ya el primer apoyo moral y económico, seguimos comunicando nuestra idea para recoger opiniones y sugerencias, a diversos grupos de ciudadanos que de alguna forma u otra podían estar interesados en el tema. Pasamos así por grupos de profesores de las Escuelas Nacionales de la Comarca y del Colegio de las Hermanas Carmelitas, con su apoyo, a las Asociaciones de Padres y por fin se intentó exponer el planteamiento a todos los Padres de Familia de la Comarca, en dos sesiones abiertas que se convocaron, una, en las salas de los Colegios Nacionales y otra en las del Colegio de las Hnas. Carmelitas. Debo remarcar que las dos sesiones fueron de gran estímulo para nosotros, ya que obtuvimos una gran asistencia en cada una de ellas, contando además con un amplio diálogo que nos permitió profundizar en la opinión general de los padres de la Comarca.

Una vez solicitadas estas opiniones y ayudas, cuando se reemprendió el curso a primeros de año, se empezó a practicar a los niños entre cinco y catorce años, unos TESTS que se habían recogido previamente con extremado cuidado dada la variedad de edades a quienes se debía aplicar. A pesar de que en el número 3 de esta revista y firmado por Margarida-Antonio-Joan, explicaban la utilidad que para ellos, profesionales de la docencia, tenían estos TESTS, hubo en el número 5 otro artículo en el que expresaba su opinión Benet

Peña, creyendo éste que se iba a lograr, más una discriminación social, que hoy podemos calificar de grave y que sin esta información no hubiésemos podido conocer.

Debo decir al mismo tiempo que la aplicación de estas pruebas no es tan ligera ni tan superficial como parece creer el Sr. Benet, y que no se trata simplemente de hacerle unas preguntas al niño, sino que después de unos estudios meticulosos que se han llevado a cabo durante muchos años por estudiosos de Psicoanálisis se ha llegado a la confección de unos TESTS, que como todas las cosas hay de mejores y de menos buenos. Y esto es conocido por los profesionales que los utilizan, así que como todos no sirven para el mismo fin, pues no es lo mismo intentar calificar el Coeficiente de Inteligencia de un niño de 5, que de 8, que de 14 años, que la aptitud de un adulto para ejercer un trabajo determinado o conseguir el carnet de conducir.

Este análisis es mucho más complejo de lo que parece y hay que dedicar muchas horas de profesionalidad para llegar a obtener unos buenos resultados, y en este caso que nos ocupa se dedicó a ello una Psicóloga durante alrededor de cinco meses con dedicación completa. De todas formas, con ello no quiero explicar cómo es, ni cómo se practica un TEST, pues éste no creo que sea el momento adecuado, ni yo la persona más indicada para hacerlo.

Bien, pasada la etapa de preparación, y de confección de toda la información que buscábamos, quedamos verdaderamente sorprendidos de los resultados que obtuvimos. Se evaluaron 1.242 niños de toda la Comarca de los que 305 precisan de una atención especial, no en el mismo grado, pero sí una atención, ya que estos niños se agruparon en cuatro grupos que a continuación detallo:

1. Débiles	37 niños
2. Deficientes	41 niños
3. Inferiores	36 niños
4. Deficientes leves	151 niños

¿No es alarmante? Nosotros así lo creemos y por ello intentamos buscar soluciones, soluciones que ya han empezado a llegar.

Una vez tuvimos los resultados en la mano y los comunicamos al Ayuntamiento de Puigcerdà, y demás Ayuntamientos de la Comarca, nos dirigimos a los Organismos Oficiales sobre los cuales recae directamente la responsabilidad más inmediata, que a pesar de todo creo que sobre quien recae más directamente es sobre nosotros mismos, nuestra pequeña sociedad es la que tiene que preocuparse de canalizar las posibles ayudas y orientaciones de los Organismos Oficiales. Para ello tenemos la intención de fundar un Patronato de Asistencia Social que nos sirva de persona jurídica frente a estos estamentos y donde podamos participar todas las personas que sentimos inquietudes por los problemas sociales en general. Aprovecho este mismo artículo para invitar a todos los que se vean movidos por ellas, a mantener una charla para unirnos en la fundación de dicho patronato.

Adelantando estas gestiones nos hemos puesto en contacto con diversas Delegaciones de las que podemos citar como principales la del Ministerio de Educación y Cien-

cia y la de Sanidad y Seguridad Social a través del Gabinete de SERREM (Servicio de Recuperación y Rehabilitación de Minusválidos Físicos y Psíquicos). De ellos logramos una eficaz y pronta resolución de ayuda, principalmente de este último del que ya hemos visto su directa intervención viniendo a Puigcerdà a celebrar una jornada de estudio con los niños que en un principio presentan más problemática, con el fin de profundizar en ella y ofrecerles la ayuda más eficaz en cada caso. Para ello se desplazaron hasta nosotros un grupo compuesto por el mismo Sr. Delegado del Gabinete, un Psicólogo y una Asistenta Social, los cuales durante una jornada agotadora, pues atendieron a más de cuarenta niños entre las nueve de la mañana y las diez de la noche, sin poder terminar el estudio completo, pues por falta de tiempo no se pudo haber evaluación completa a todos los niños y quedaron pendientes de hacerlo en una próxima visita en la que vendrán acompañados de un médico neurólogo que completará el estudio y las orientaciones, tanto a nivel familiar como en el conjunto social. Este mismo día el Sr. Delegado aprovechó la ocasión para darse batir con el Sr. Alcalde de Puigcerdà algunos pormenores

res sobre el tema y dar algunas orientaciones para encauzar mejor las perspectivas que los Ayuntamientos de la comarca pudiesen tener sobre ello.

Por su parte el M.E.C. en las conversaciones que tuvimos con ellos, prometieron poner el máximo empeño en poder fundar en nuestra comarca una Escuela Especial para los niños que lo precisaren. Repito que para todo ello una de las bases más importantes es el que podamos formar el patronato al que hacíamos mención anteriormente y así poder canalizar todas las gestiones precisas para la buena marcha de las mismas y su pronta ejecución.

Para finalizar sólo me quedan dos cosas, la primera invitar de nuevo, como decía antes, a todas las personas que sientan este tipo de inquietudes a participar en la formación del patronato, y la segunda, agradecer desde aquí al Ayuntamiento de Puigcerdà, los demás Ayuntamientos, el Equipo Docente, a las Asociaciones de Padres y a todos los Padres de Familia, su colaboración moral y económica, que ha hecho posible el inicio de esta labor ardua y tan necesaria para el bienestar de los que precisan de ella.

Carlos Canes

Comuniquem als associats d'Amics de Cerdanya que la seva suscripció continua vigent per l'any 1.979. Preguem que si algú no hi està d'acord ho notifiqui al local de l'associació.

AMICS DE CERDANYA
Passeig 10 d'Abril
PUIGCERDA

Els nostres socis estaran contents de conèixer la notícia de la pròxima aparició d'unes cobertes per enquadernar RUFACA 1978/1979 i que rebran gratuïtament.

LA CERDANYA

Comarca enclotada entre altos cims gairebé arribant als 3.000 m., limita a llevant amb el Conflent pel Coll de la Perxa, a Ponent amb l'Urgellet al Nort amb L'Ariège i el Capcir i a migdia amb el Berguedà i Vall de Ribes.

De la seva formació geològica, podríem dir que a l'arrugarse el muntanyam pirenenc en direcció O.E. es va formar més falles paraleles i profundes que varen ocasionar un formidable esfrondament amb la consegüent formació d'una fossa profunda, la qual a l'època miocènica es transformà en un gegant llac que fou el veritable artífeix de la vall actual.

Segons diu Chevalier, les prades serien de pastura a uns elefants monstres, més grans encara que el mahmut, mastodonts, simis, cavalls i altres menes d'animals.

Les muntanyes estan formades per roques cristal·lines i roques sedimentàries i la Plana està composta per terrenys terciaris i quaternaris, la majoria d'aquests darrers.

El clima és molt sec i molt sà, les temperatures són més aviat fresques, i a l'hivern gràcies al bon assoliment, no arriben a les extremes de les muntanyes que l'enrodeen.

Al paisatge de la Cerdanya i destaquen tres colors: el blanc de les neus, el negre de les pinedes i el verd dels prats, aquests darrers, en gran part situats a la plana, i separats per rengleres d'arbres que punxen el cel.

Malgrat la divisió per la frontera franco-espanyola la Cerdanya conserva certa unitat, bo i reconeixent com a capital la vila de Puigcerdà.

La Plana de la Cerdanya és eminentment agrícola i ramadera.

El clima fa que sols s'hi coltiven cereals, una mica de verdura i llegums. Hi ha poca quantitat d'arbres fruiters, però les produccions són d'una qualitat esquisida.

La ramaderia es la riquesa més important de la Cerdanya. El bestiar més abundant és l'oví, el boví i el cavallí, una quantitat més petita de bestiar porquí, cabrun i asinal.

Les comunicacions a la Cerdanya son difícils, per al seu tractat, siguient les més importants les carreteres de Ribes a Puigcerdà per la Collada de Toses, la de Puigcerdà a la Seu d'Urgell, per part

espanyola, i les de la Guingueta a Perpinyà i a Ix per Puymorens.

Per ferrocarril i trobem el de la Guingueta a Perpinyà i el de Puigcerdà a Barcelona.

La principal indústria es la lletera, respaldada per un comerç cada dia més important.

Cerdanya te avui dia més de 12.000 habitants malgrat que segons anotacions de Pau Vila, tenia en 1887 més de 14.800 habitants.

Les poblacions més florestants de la Cerdanya són Puigcerdà, la capital, Bellver de Cerdanya, Llivia, Alp i Martinet.

Antoni Moreno

